

‘เตาเผาขยะลดมลพิษ’ ต้นทุนต่ำ ก่อสร้างง่าย ‘แทนคุณแผ่นดิน’

คิดออกแบบ

เอกพงศ์ ประดิษฐ์พงษ์

หลายปีที่ผ่านมามือเมืองเชียงใหม่ต้องประสบกับปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ “วิกฤติหมอกควัน” ในช่วงฤดูแล้ง ก่อผลกระทบทางสุขภาพและความเสียหายทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว นอกเหนือไปจากการเผาไร่เพื่อปรับพื้นที่เพาะปลูกแล้วฝุ่นควันที่เกิดขึ้นจากการเผาขยะและเศษวัชพืชในชุมชนซึ่งเป็นหนึ่งในต้นกำเนิดของควันยังเป็นปัญหาที่ยังแก้ไม่ตกพร้อม ๆ กับปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

“เตาเผาถนอมพืช” จากฝีมือของ “นิรันดร์ พรปิติไพศาล” ราษฎรบ้านวัย 63 ปี ใน อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ จึงเกิดขึ้นด้วยความตั้งใจจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยลดมลพิษให้แก่เมืองเชียงใหม่

แม้ภายนอกจะไม่สวยงามนักแต่ “เตาเผาถนอมพืช” ของลุงนิรันดร์ก็มีประสิทธิภาพไม่ด้อยไปกว่าเตาเผาสำเร็จรูปที่มีราคาสูง เตาเผาถนอมพืชนี้ถูกออกแบบให้มีระบบไหลเวียนของอากาศและระบบกำจัดควัน ทำให้มีควันหลงเหลือเพียงเล็กน้อยออกจากปล่องควันจากการเผาในแต่ละครั้ง ขณะที่น้ำที่หลงเหลือจากการเผายังปราศจากความเป็นพิษทำให้ทางเกษตรอินทรีย์

ขั้นตอนการทำงานของเขาเผาถนอมพืชก็ไม่ต่างจากเตาเผาทั่วไป เริ่มจากการนำขยะที่ได้มาเข้าไปในช่องสำหรับเผา หลังจุดไฟเผาผ่านพื้นที่ใช้เป็นที่เปลือง ความร้อนและควันจากการเผาจะถูกส่งต่อไปใน

ช่องเก็บควัน จากนั้นจะวนเข้าไปในช่องเก็บน้ำ ความร้อนจากไอน้ำจะช่วยในการกำจัดควันได้เกือบทั้งหมด ส่วนควันที่หลงเหลือจะวนกลับไปในช่องเผาต่ออีก

นิรันดร์ พรปิติไพศาล
เจ้าของผลงาน

ครั้งเป็นระบบลูกโซ่ โดยระบบหมุนเวียนอากาศภายในเตาเผาทั้งหมดใช้ลมจากธรรมชาติ ผลที่ได้คือไม่มีควันจากการเผาและได้น้ำชีวภาพจากน้ำขี้เถ้าและน้ำที่ตกตะกอนจากควัน

เตาเผาถนอมพืชมีขนาดกว้าง 4 เมตร ยาว 6 เมตร สร้างขึ้นจากอิฐดิบ สูตรเฉพาะทำจากดินผสมแกลบซึ่งเป็นวัตถุดิบที่มีอยู่ในทุกชุมชน มีคุณสมบัติเก็บความร้อนได้ดี มีผนังรอบด้านหนา 40 เซนติเมตร แข็งแรง ไม่ปริแตกทนความร้อนสูงถึง 1,000 องศา

เตาเผาจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

เซลเซียส ในแต่ละวันสามารถรองรับขยะทุกประเภทกว่าวันละ 5 ตัน และสามารถเผาขยะได้ตลอดทั้งวัน มีค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างรวมทั้งหมดไม่ถึง 5 หมื่นบาท เท่านั้น ต่างจากเตาเผาสำเร็จรูปที่มีราคาขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 3 แสนบาท

หลังใช้เวลาก่อแบบราว 3 เดือน ในปี 2552 เตาเผาถนอมพืชต้นแบบได้รับความสนใจและถูกนำไปใช้เป็นที่แรกๆ ที่โรงเรียนแม่คือวิทยา ต.แม่คือ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ให้ความสำคัญต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ในแต่ละวันลงนมโรงเรียนและขยะทุกประเภทจะถูกนำไปเผาไหม้เตาเผาถนอมพืช ซึ่งนักเรียนในโรงเรียนทุกคนจะมีส่วนร่วมในการเก็บ คัดแยกเผาขยะ รวมถึงนำสิ่งที่หลงเหลือจากการเผาไปใช้ประโยชน์ในแปลงเกษตร ยังเป็นการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่เยาวชนอย่างได้ผล

ลุงนิรันดร์กล่าวว่า หลังได้รับรางวัลคนดีในโครงการแทนคุณแผ่นดินปี 2551 ซึ่งจัดขึ้นโดยหนังสือพิมพ์ “คม ชัด ลึก” จึงจุดประกายความคิดในการช่วยเหลือสังคมอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นเตาเผาถนอมพืชในที่สุด โดยเห็นว่าเตาเผาถนอมพืชเหมาะสำหรับใช้ในชุมชนที่มีปริมาณขยะสูงเตาเผาที่มีราคาถูกนี้จะช่วยลดการสูญเสียงบประมาณของชุมชน เป็นการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นโดยเฉพาะดินและแกลบมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ที่สำคัญก็คือช่วยลดมลพิษทางอากาศได้ตลอดทั้งปี

เจ้าของผลงานเตาเผาถนอมพืชบอกด้วยว่า พร้อมจะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ทุกชุมชนที่สนใจ โดยยินดีที่จะอบรมให้คำแนะนำและให้แบบก่อสร้างทั้งหมด โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น สนใจโทร. 08-0034-5859 ได้ตลอดเวลา